

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.
 FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
 székelyudvarhelyi ref. pap

KIADJA:
 Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
 »Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:
 minden vasárnap egy iven.
 ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
 Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
 reklamációk és
 előfizetési pénzek
 küldendőik

Székelyudvarhely,
 Bethlen-u. 5.
 ev. ref. papi lakás.

A temetkezési egyesületről.

Kedves olvasó! Ezuttal nem vislek olyan messzi, mint a mult alkalommal. Mindössze két évi munkásságról szólhatok. Jóllehet évekkal az előtt már szó- beszéd tárgyát képezte, sőt volt is községünkben egy rövid életű temetkezési társulat régebben, de mert a tagsági díjak hamar elfogyának: az utolsó halott után, kinek még jutott valami a pénzből, csendes halállal kimult az egyesület is. És ez nem kevés akadály volt a mostani megalakításában. Mindenki meg volt győződve, hogy ez is halálnak-halálával mulik ki még születése előtt. Eleget magyaráztuk, gyűléseztünk, hivatkoztunk példákra, de nehezen fogott tüzet a nép lelke. A szegényebbje még inkább hajlott, a gazdagabbja nehezebben. Voltak a kik igyekeztek lebeszélni a népet. A bizalmatlanság különben is nagy nálunk felé az urak iránt. Még a papja s tanítója iránt sincs bizalommal. Nem sok magyarázat kell ahoz tehát, hogy a fogadóban mért hatásosabb a beszéd mint a gyűléseken.

Mindezt az igazság kedvéért mondom el, mert körülbelül mindenütt ugyanez az eset, ha valamihez kezdeni akarunk.

A temetkezési egyesület megalkotására különben engem a következő jelenségek vezettek.

Tudvalevő dolog, hogy a halált ingyen kapja az ember, de drágán vásárolja meg. A mivel azt akarom: mondani, hogy a halált rendszeren rövidebb, vagy hosszabb betegség előzi meg. A betegség már maga csapás a családra. A beteg családtag kezéből kiesik a munka. De ez nem elég. A beteget ápolni kell. Tehát nem egy, hanem egyszerre két családtag lesz keresetképtelen. Ezekhez járul

már most a gyógykezelés: az orvos, a patika. A mi kevés tőkéje van a családnak, ha hosszas a betegség lassanként felemészti. Ha nincs, akkor el kell adni a disznót, a borjut, a tehént. És ha nincs gyógyulás, a megváltó halál akkor érkezik meg mikor a család mindenéből kifosztva üres kézzel néz a vigasztalan jövővel szembe. Az ám, de még közbe jön a temetés. Minél nagyobb a gyász, minél sulyosabb a veszteség, annál nagyobb jelentőségű a temetés. Hisz a kiket szeretünk, mit nem tennénk meg azért még halálukban is. És most jön a koporsó, a sírhely, a megásás; jön a harangozás, virasztás, torozás. Sok helyt egész divat, meglepni a halottas házat. Azt hiszik a szegény, boldogtalan emberek, hogy segítenek azon a nyomorult családon. Nem veszik észre, hogy az a család az utolsó falatját adja ki a szájából a virasztóknak, meg a torozásra. A gyászoló család pedig utolsó erejét feszíti meg, hogy a temetés méltó legyen az elhunythoz. Akár milyen szegény, de hogy ne maradjon a jó gazda megett. Nagy dolog az a falu szája. A hazugság, a lopás, a verekedés, még talán a börtön sem akkora kissebbség mint a szegénység, vagy ép az okos számítás, nagy takarékoság a temetésen.

De a mint említém a temetésre már rendszeren kimerült a család. Ingyen pedig nem megy a temetés. Pénzt kell szerezni a föld fenekéből is. És most jön talán a legkeservebb. Adósságra, nagy kamatra; földre, házra, marhára, vagy a miért ép adják azt a pénzt fel kell venni, mert a halott nem vár. Neki már csak egy kívánsága van, de ez parancs, meghatározott időn belül megpihenni az anyaföldben.

És ekkor jön a temetkezési társulat feladata. Házalástól, kölcsönkéréstől, uzsorától, a legkeser-

vesebb helyzetében a földi életnek a legkinosabb kérdéstől, a pénzkérdéstől ment meg aza csekély összeg, a mit a temetkezési egyesület nyújt azokból a fillérekből, a mit az élők adnak össze a meghalt tag emlékére vagy még jobban mondva, a mit a keresztyén szívek adnak önként, saját akaratukból nyomoruságba jutott embertársaik felsegítésére.

Hogyan gyűl már most össze ez az összeg? Hogy alakulhat meg a temetkezési társulat?

Nálunk a következőképen. Beiratkozás alkalmával minden tag fizetett 1 koronát. Az első esztendőbe felvettük a 16 évestől a 70 évesig, kivéve a kik gyógyíthatatlan, tehát halálos betegségben szenvedtek. A 2-ik esztendőből kezdve már csak 30 éves koráig vesszük fel a tagokat. Felvételre jelentkezett 250 tag. Ugy állapítottuk meg az alapszabályban, hogy ha 300-ra emelkedik a tagok száma, akkor 20 fillért, azon alul pedig 30 fillért fizetünk minden egyes haláleset után. A kifizetést pedig olyanformán határoztuk meg, hogy az egyesület minden egyes halál eset után ad 30 koronát és ezen összeghez még hozzá adja a meghalt által befizetett összeg felét. Ilyen formán: meghalt pl. Balázs N., befizetett idáig 10 halál eset után 3 koronát; kapni fog e szerint: $30 + 1,50 = 31$ kor. 50 fillért. Ilyenformán számítva az egyesület is erősödik, de a tagok fizetési összege is emelkedik. A mi nagyon méltányos is abból a szempontból tekintve, hogy a ki többet fizetett az többet kapjon.

A ki utánna gondol egy kicsit mindjárt reájön, hogy a tartaléktőke e számítás alapján rohamosan gyarapodik. Ez azonban nem baj. Itt is áll az ifjusági egyesületről elmondott feltétel: az anyagi megerősödés szüksége. De itt engem még egy magasabb szempont is vezet.

Általános ugyanis a panasz, hogy egyház-
községeink az anyagiak hiánya miatt a szegény
ügyet nem karolhatják fel úgy a mint kellene.
Már ebben, hogy halál eset alkalmával segélyt
tudunk nyújtani hiveinknek a szegény ügy egy
része megoldást nyer, de én tovább megyek. Az
én célom a temetkezési egyesülettel kapcsolatban a
betegsegélyezés ügyét is felkarolni. Olyanformán,
hogy ezen számítás alapján néhány fillér többlet-
tel, ha az egyesület megerősödik, bizonyos határok
közt orvosi kezelést és ingyen orvosságot bizto-
sítanék a tagok számára. Hogyha ezt megtudjuk
valósítani, hiszem hogy nemcsak a szegény ügy
nyerne megoldást, de felébredne a hivekben a
ragaszkodás, az önértzet, az egyházas szellem, a
melynek megmozgatásán most kétes sikerrel
küzdünk.

Alapszabálytervezetemben, mely az egyház
kerületi értekezlet 1903-ik évkönyvében jelent meg,
egy pár felekezet kérdésre is. Nevezetesen a hit-
hagyókra a gyermekelgérésre, a vadházasokra és
a kik az egyházi áldást igénybe nem veszik,
azokra nézve az alapszabály a kizárást alkalmazza.
Ezért feltételként állítom fel, hogy az egyesület ve-
zetése mindig a pap kezében legyen. Pap és ta-
nitó együtt a gyülekezet véneivel, jobbjával a
szétszórt tetemeiket újból egyesíthetik. Új szellem
lengedezik mindjárt templomaink körül ha látják,
hogy onnan az egyház szolgálja kezéből áldás
árad szét. A szívet hasogató temetési beszéd na-
gyon háládatos dolog; nagymértékben hozzájárul
az ugynevezett »papi tekintély« emeléséhez. Azt
azonban merem állítani, hogy a legszebb beszéd-
nél, a lehangosabb írásnál, a legsűrűbb köny-
nyeknél is felemelőbb a keresztyén cselekedet
ténye. Az említett uton ez a tény nyilatkozik meg.
Az emberek egyesülnek, hogy egymáson segít-

TÁRCZA.

A karácsonyfa és az ítélet fája.

(Legenda.)

Az új évnek első estéjén felgyult még egy-
szer a kedves karácsonyfa minden lángja. A szü-
lők boldog merengéssel ültek le a karosszékbe,
a vidám gyermekek pedig nevető örömmel tán-
czolták körül a Krisztus-fáját és háládatos
szavakkal köszöntötték az ő szép ajándékait.

Midőn utolsó lobbot vetettek a lángok és
és már csak a szoba lámpája terjesztette szét
barátságos világát, a kedves kis bogarak, ajkukon
elhaló sóhajjal, letelepedtek a drága jó nagyapó
lábaihoz, a ki nekik annyi szép mesét szokott
mondani és kérték esdő szavakkal: édes nagyapó,
mondjon nekünk mesét a karácsonyfáról.

A nagyapó szeretetteljes mosolylyal végig te-
kintett az apróságokon; azután elgondolkozott,
majd így kezdte beszédét:

Réges-régen, mikor a kicsi Jézus Bethle-
hemenbén Juda nemzetségének várossában született,
napkelet felől bölcsék jövének, mert látták az ő

csillagát napkeleten és eljövének, hogy neki tisz-
tességet tegyenek. Az írás szerint, a csillag az
egész nagy hosszú uton előttük jár vala és a
midőn látták volna azt Bethlehembén egy házfelett
megállani, igen nagy örömmel örvendezének: És
bemenvén a házba, megtalálták a gyermeket Má-
riával az ő anyjával és leborulván tisztességet
tőnek neki és az ő kincseiket előhozván adának
néki ajándékot: aranyat, temjént és mirhát. Majd
pedig tisztességtételöket elvégezvén, boldogan hagy-
ták el a hajlékot, mivel hogy látták az ő szemek
a Krisztust, a ki megígértetett!

A hajlékból kijöve az öregebbik bölcs sze-
meit az égre emelte, majd vevé az ő botját, a
mely hosszú vándor utjában gyámola volt és
ötet céljához elvezette és beüté a földbe. Megáldá
pedig a fát, így szólván: Te fa, verj gyökeret a
földbe, azután nőj magasra, sudar sátorod emel-
kedjék fel királyi magasságba, legyen ékességed
az örök ifjuság, zöldelj, virulj mindörökké! Illatod
legyen balzsam, vágyjanak utánad a betegek és
te gyógyisd meg őket! Te légy a családok élő
hitének, szent örömének jelképe; Karácsony esté-
jén gyuljon fel ágaidon a karácsony lángja, ágak-
közé helyezkedjék a szeretet adománya! Te légy
a Krisztus fája! És úgy leve . . . Ez kedveseim
a karácsonyfa története.

hessenek. Részvétellel fordulnak bajban lévő testvéreik iránt, nem szóval nem üres biztatással, de cselekedettel. Ez pedig evangéliumi törvény. Én láttam már ennek a törvénynek a hatalmát a koporsó mellett és nyugodt lélekkel ajánlom, hogy minden egyházközségünkben, de különösen a filiális és szórványos egyházakban minél hamarabb alakítsuk meg a temetkezési, és ha lehet ezzel kapcsolatban a betegsegélyező egyleteket is.

Koronka.

Kovács László.
ref. pap.

Elnöki megnyitó.

A kovásznai ref. egyházközségnek 1905. január 14-én tartott egyházi estélyére.

Nagyérdemű közönség! A midőn a kovásznai ref. egyházközségünk kebli tanácsának határozatából a már közel 100 éves templomunk megújításának és fűthetővé tételének költségeire rendezett ezen első egyházi estélyünket hivatalos állásomból kifolyólag megnyitni szerencsés volnék, legyen szabad néhány szóban megemlékezni templomunk építésének akkori körülményeiről, melyek minden tekintetben igazolni fogják kebli tanácsunk mostani törekvéseit, midőn szintén a nagyérdemű közönség kiapadhatatlan áldozatkészségére, pártolására alapította tervét.

Lapozgatva egyházközségünk levéltárában egy megsárgult és megszakadozott lapra akadtam, mely az 1808 ik esztendőben történt földingásról és e földingás következtében a régi templom tornyának oly mérvű megrongálásáról emlékezik meg,

De, ügyeljete csak jól ide, van még egy más fa is, a melynek története Krisztusunk földi életével kapcsolatban áll. Ez a történet már szomorú, nagyon szomorú . . . Mint tudjátok az áldott Jézus 12 tanítványt választott magának ezeket oktatta, mindég maga körül tartotta és mivelte lelküket. Mind ezt azért tette, ha majd ő elmegy a mennyei Atyához, ők hirdessék majd Istennek szent akaratát az emberek között.

Szerették is nagyon a tanítványok áldott mesterüket, készek lettek volna érte életüket is feláldozni. És, hogy is ne szerették volna, hiszen Jézus érettük élt, lelküket gazdagította, szívüket boldogította. Ugy éltek ők együtt, mint egy kis család, együtt járták az országot mesterükkel, ki mindenütt tanított, gyógyított és jót cselekedett. A tanítványok csodálattal vették körül mesterüket, egyszer a többek között Péter szent elragadtatással így kiált fel: Bizon te vagy az Istennek ama egyszülött fia, Uram!

És lássátok egyik a tizenkettő közül, mégis rut önzésből 30 ezüstpénzért, — Judás elárulta mesterét . . . Krisztus urunk, mint tudjátok kedveseim keresztre feszítettetett, de a jó Isten azután az ő szentfiát megdicsőítette, felemelte az égbe.

Judásnak azonban az árulás díjában nem volt haszna. Szünet nélkül vádolta lelkiismerete.

mely a torony leszedését vonta maga után, jelentve a vizitáció előtt nemes Bogdány Sámuel domesztikus kurátor, hogy a »torony leszedése és a Parochiális körül teljesített reperatio 258 mf. 44 dénárba« került.

Ekkor már elodázhatlanul szükséges volt, hogy a hivek, hogy e község lakosai komolyan gondolkodjanak a templom építés költségeiről. Nem czélom itt untatni a n. é. közönséget azzal a nagy, azzal a lelkes buzgóságból eredő küzdelem leírásával, melyet egy bár akkor is népes, de épen anyagi erővel nem rendelkező egyház hiviéi vettek meg az önadóztatás terheivel, csupán egyes, karakterisztikus idézeteket hozok fel, melyek ama kiapadhatatlan forrásokról tesznek tanubizonyosságot.

Az 1811. február 5-én tartott számadás-vizsgálat a napi költségeken kívül, már így szól: »Ezek felett vagyon az Ekklának az ujonnan építendő templom és torony építésére 720 mf., melyet vettenek be a F. K. Gubernium engedelmével lett kéregetésből. Ugyan a Fő. T. Püspök urnak megengedéséből Actualis Fungus pap nem lévén s fele kepe vagy papi fizetés a templom építésére fordíthatván abból jött be e máig napig 1901 mf. 10 dr.«

Az 1812 év már a templomépítési előmunkálatokban, anyagbeszerzésben látja szorgalmatoskodni a hiveket, kik e célra 600 rénes forintot adnak össze alamizsna pénzgyanánt, a papi félkepeből 1585 rfor takarítanak meg.

Ez évben már Titulált Márkus József Deák traetualis inspector kurátor jelzi, hogy: a nála lévő depositumokból a jövő tavaszon az építéshez hozzá lehet fogni.«

Nem volt nyugta sem éjjel, sem nappal, egy hang a lelkében azt sugdosta: Gyilkos vagy Judás, te hitvány pénzért elárultad jóltevődet, mesteredet!

Aztán, lelkének belső gyötrelmei, halálba kergették, öngyilkos lett!

Az a fa pedig, a melyen életét elemészteté, — bár nem volt lelkes valóság — egész valójában megrendült, hogy ő kell hordozza a világ legnagyobb bünének terhét.

Kedves bogaraim, szólt a nagyapó, az itélet fája a nyárfa lett, azért reszket azóta mindég a nyárfa levele. — Jelképe azóta a reszkető nyárfa levél, a bünös ember lelkiismeretének.

Kedveseim, mindezekből az a tanulság: legyetek jók szeressétek Jézust, ki nektek karácsonyfát hozott és sok, szép ajándékot, mert ő hozza el azután nektek . . . a legszebb kincset, hogy ha jók lesztek azt t. i., hogy titeket szülőtek és a jó Isten is szeressen. Nőjete azért a jóságban, hogy lehessen a ti életetek egy örökké zöldelő karácsonyfa: az emberek, haza és a jó Isten javára. A bünt pedig elkerüljétek, — mert jaj annak a ki bünös, annak lelkiismerete többé nem lehet nyugodt, — reszketni fog mindörökké, mint a nyárfalavél.

Péchy Árpád.

brassói ev. ref. lelkipásztor.

Ugyanezen évben a három éven át üres-ségben levő papi állomás addigi káplán: Tiszteletes Cseh András urammal a protestánsoknál akkor divó »papmarasztás« utján azon »kötés mellett« töltetik be, hogy »bár eö kegyelme actualis papnak is elegendő volna«, oly módon választatik, illetve marasztaltatik meg, ha még egy évig fél kepeért szolgál, mivel a másik fél kepe még a templom építéshez szükségeltetik, melynek instantiája a Fő Tisztelendő Püspök ur előtt van.

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy a polgári község kimutatása is minden évben kissé nagyobb segélyezéssel járult a templom építéséhez.

És a midőn még a hivek családonként, illetve páronként e célra még 5 mf.-tal is megrovattak, a midőn az építéshez szükséges munkaező is megállapítva, az építömester Miller Ignáncz kőmivesspallér megfogadva volt, akkor jött még az igazi próbatétel, melyben csakugyan megkísértetett a kálvinista hitbuzgóság.

Mars hadisten robogó szekéren, száguldó paripákkal rohant végig Európán; kimélet és válogatás nélkül követelve áldozatait Európa minden nemzetétől! Elvonva a szelidebb erények oltárain áldozni kívánó sziveket; el a gyermeket édes apjától, a férjet hitvesétől, a vőlegényt menyasszonyától, s oda dobva bünbölő ágyuk, ropogó fegyverek torka elé; vértől ázott, vértől itasult harcosokat nevelve belőle. Mnemosyne leányai elhallgattak, hárfájukat, akasztották fűzfákra. Csupán Klio irattekercsével és Melpomene buzogányával jelezték, hogy e világrész hadakutjává vált, hogy nemcsak egyesek, de egész népek, nemzetek előtt vonult fel tragikus jelenésekre az élet szinpadának függönye.

A napoleoni hadjáratokból és következményeiből magyar nemzetünknek, s közelebből székely katonái végvidékünknek is kikellett vennie osztályos részét.

A munkabíró férfiak komoly hadtusában, tornajátékokban, fegyverforgatásban meritették ki erejüket, s így a templom építés nehéz munkájához alig serdülő gyerekek, lóra ülni, fegyver alá menni képtelen öregek és gyöngé nők emelték a kő kolosszusokat, törték, rongálták gyenge, vagy már elgyengült testöket, hogy emelkeljenek a falak Isten örök dicsőségére, az ur jóvoltának hirdetésére és prédikálására a későbbi nemzedékek előtt is annak, hogy az igazi »hit csakugyan képes hegyeket mozdítani ki helyökből, csakugyan képes csodákat művelni.«

De nem üritett ki még egészen a keserű pohár!

Az 1811 február 20-iki patens a pénzértékének harmadára szállását a devalvatio rettenes csapását elhozta ám a templomot építetö kovásznai hivekre is. Erről emlékezik meg az 1813 évi febr. 23-iki vizitacionális gyűlés előtt »inspector kurator Tiszt. József Deák Atyánkfia«, — midőn elészámlálva a kőmives pallérnak, téglavetőknek stb. fizetésben és intertenczióban: lisztben, szalonnában árpa- és köleskásában való járandóságait, — végül így szól: »Az egész itten felneve-

zett summák vétettettek az Bánkó-czédulának nominális válóra (értéke) szerint, minthogy depositumban is úgy tétetett volt. Eszerint már most a kiadott 424 mflor 80 pénz minthogy nominális válóban volt, cambialis válóban vév teszen: 84 mflor 90 pénzt.«

Képzeltetni a pénz értékének ilyen csökkenése mellett azt a rettenetes drágaságot, mely vasmarokkal szoritotta össze a föld népét, azt a kimondhatatlan aggodalmat, mely a templomot építetö kovásznaiakra, templomépítési célra meglevő készpénzüik értékének összezsugorodása által nehezedett!

De a Mindenható Isten gondviselőkeze megsegítette az ö hajlékának építésén fáradozó gyermekeit. Tulfeszített erővel, áldozatkészséggel, buzgósággal csak megépült a hajlék, az Ur dicsőségének hajléka, a hívő lelkeket idvességre vezérlő ama menyország kapuja; úgy, hogy az 1816. évben már a leszámolás előtt állott építö és építetö. Az 1817. év febr. 25-én a még hiányzó 439 mf. 8 dénárt »a hallgatök önkénytes adományából« gyűjtötte ki az egyházjelöljárósága, a mikor is Székely Mózes megyebírónak és József Deák kurátornak »Isten háza építése körül való buzgóságát és sok fáradozásait« hálás köszönettel honorálta a tractuális synodus.

De nem folytatom n. é. közönség! A mi számunkra is juttat az élet küzdelmeket, de nekünk sem szabad elfeledkeznünk öseink munkás hitéről, Istenbe vetett bizalmáról. — Nekünk is építeni, javítani, fejleszteni elgyengült idegeink, testi szervezetünk szerint valóvá kell tennünk templomunkat. Boldogok mi, kik nem harczizörej, hanem vigmuzsika-szó, nem nyomorgató inség, hanem dal, zene és táncz közepette áldozhatunk hitünk templomára!

Öh! Jöjjetek: Terpsichore, Erató, Eüterpe! legyetek segítségükre a ti atyátoknak is, a mi atyánknak is háza építésében.

En pedig n. é. közönség! ez estélyünket még e szavakkal nyitom meg: vig mulatást kívánok mindnyájuknak!

Kovácsnán, 1905. január 14.

Ignáncz László,
ref. pap.

Ha tervünk mind sikerülne . . .

Ha tervünk mind sikerülne,
S a sok csapás elkerülne,
Akkor veszne éltünk bája —
Minden éke tova szállna.

Hol küzdés van, ott az élet,
Küzdelem az, a mi éltet,
Kevés annak, — ki nem tartja —
Emberjoga s öntudatja

S ki e nélkül nagy fényt remél,
Annak hamvat hord csak a szél,
Boldog, kinek száz vész között
Ép bizalma meg nem törött

Mert bár törjön ránk a gabszág,
Fényt derít rá az igazság,
S szebb a fény, ha kemény a harc
Édes siker a vert kudarcz.

Kedvünk szívünk attól éled,
Ha sikert így nyer a lélek.
Nemes szívvel és lélekkel,
A gonosztól félni nem kell.

S így a rossznak bűnös serge
Kitartással meg lesz verve,
De a ki nem küzd emberül,
Az életben az elmerül.

Kertész Albert.

Hazai krónika.

— 1905. jan. 25. —

A képviselő választások eredménye, jó részt, már tudva lesz, mire ezek a sorok napvilágot látnak. A pártok már hajlíthatatlanok, kapacitálni nehezen lehet az embereket. Azonban az utolsó pillanatok sok meglepetést fognak eredményezni. Elbuknak azok, kiknek megválasztását bizonyosra vették és meglesznek azok, kiknek kevés reményük volt a győzelemhez. Így szokot történni minden választás. A politikai jósok azt mondják, hogy a kormánynak, ha lesz is többsége: nagyon kevés lesz. Az ellenzék arra számít, hogy legalábbis 200 kerülete lesz. Ez esetben a kormány többsége 13 lenne. Szerencsétlen szám. Ám ez, mint mondók, mind csupa számítás. Jan. 26-ika, s a rá következő két-három nap mondja meg az eredményt. Akár melyik párt legyen a győztes: legyen a magyar nép között egyetértés és békesség.

PAP KÁROLY, 1832 – 1905.

Világkrónika.

Oroszországban kiütött a forradalom. Az a megdöbbentő hír érkezik a nagy Oroszországból, hogy ott kiütött a forradalom. A míg keleten az orosz fegyvert csupa vereség, csupa szégyen érte: az alatt a nyomor, a szolgaság, a szégyen, a zsarnokság előkészítette a forradalmat. Közelebbről egy nagy katonai szemle volt. A tüzérségnek löni kellett. Az ágyuk olyan szerencsétlenül sütek el, hogy a csár sátrát szétrombolták. Véletlennek mondják az esetet. De az nem véletlenségből, ha-

nem szándékosan történt. Ez volt az első jele a forradalomnak, melynek a katonaság nagy része is meg van nyerve. A nép el van árasztva forradalmi iratokkal. A munkás nép gyárakban, vállalatoknál ezrével hagyja oda a munkát. *Gappan* lelkész, a munkások vezérének vezetése mellett 15 ezer munkás indult a csári palota felé, hogy egy kérést adjon át a csárnak. Azonban nem bocsátották be. A katonaság lött. A nép ezrével hullott el.

A nép a csárt és csárnét halálra ítélte. A csárné, látva a veszedelmet, kérte az urát, hogy adjon szabadságot a népnek, de a csár azt felelte: megesküdtem, hogy őseim nyomdokain haladok.

A csári pár készen áll minden perczen, hogy az országból kimeneküljenek. Pétervárt kihirdették a statáriumot és Vladimir nagyherczeg a legnagyobb kegyetlenséggel hajtja végre a csári parancsot. Azonban a katonaság sok helyen megtagadta az engedelmisséget. A felkelők száma meghaladja a 150 ezeret.

A keleti harczteréről nevezetesebb esemény híre nem érkezett. Port-Arturt fokozott erővel javítják a japánok Tengeren és szárazföldön csatára készülnek — ha ugyan Oroszország belmozgaloma megengedi az oroszoknak, hogy megütözközenek.

Mennyibe kerül egy angol katona? Az angol hadügyminiszternek a parlamentben tett kije-

lentése szerint egy angol gyalogos sorkatona évi eltartása 1248 koronába, egy lovas katona eltartása (lovával együtt) 1808 koronába kerül. Az önkéntes gyalogos csak 144 koronába, a honvéd 432 koronába kerül. Miután ezen számítás csak a béke idejére szól, a dél-afrikai háboru tartama alatt mozgósított angol sereg bizonyára kétszer annyiba is kerülhetett. Ily formán könnyen megérthető, hogy Angliának I. Napoleon ellen viselt összes háborui nem kerültek többbe, mint a dél-afrikai hadjárat.

Japáni árverések alkalmával senki sem szokott beszélni. Minden vevő az általa ígért árat neve aláírásával egy darabb papirosra jegyzi fel, melyet egy faládba dugnak. Ha már senki sem ígér, az árverező a ládát felnyitja, és az elárverendő tárgyat annak adja át, ki a legmagasabb árt jegyezte papirlapjára.

Egyházi élet.

Nyilvános számadás. A kovásznai ref. egyházközség folyó hó 14-én templomának kijavitása és fűthetővé tételére műsoros estélyt rendezett, mely alkalommal bevétel volt: 968 kor. 20 fillér, kiadás: 259 kor. 43 fil. Tiszta jövedelem: 708 kor. 77 fillér.

Felülfizettek ez alkalommal: Gróf Haller János 30 kor. Földes György 5, Bekk Mór 4, Ignác László 10, Erdélyi erdő ipar részvény társaság 40, Séra Lajos 20, Péter Károly 6, Bodor János 10, Nagy Imre 2, Dobai János 6, Barabás Benedek 5, özv. Csutak Ferenczné 1, Jénáki János 2, Csekme Albert 1, Morvay Endre 2, Deák Sámuel 4, Gazda Béla 4, Deák Imre 10, Nagy György 1, Prokop Lajos 1, Deák Dénes 1, Dr. Vajna Gábor 10, László Sándor 1, Simon Pál 1, Ebergényi Gyula 8, Hollaky Attila 5, Gazda Károly 2, Moskovicz Márton 5, Bányai József 1, Deák Benedek 5, Bajkó Barabás 20, Bajkó György 2, Szonda László 1, Hadnagy Vincze 4, Dr. Bartha Imre 30, Deák László 5, Sylveszter Károly 2, Sándor József 98, Dr. Morvay István 5, Izsák József 1, Ugron János 1, Deák Albert 1, Korondi Árpád 1, Deák Domokos 5, Rényi Ármin 3, Begidsán Manó 1, Lászlóffy Antal 4, Csia Károly 2, Cseh Imre 2, Dr. Zakariás János 98, Dr. Hinléder Fels Jenő 8, Jakab Tibor 2, Dr. Czeglédi Miklós 3, Dávid Anna 2, Csia György 10, Kovács Károly 20, Dr. Bartók György 25, Miskóltzy Vilmos 10, Gál Domokos 5, Bartha János 5, Magyarósy Pál 4, Hollanda Péter 2. legifj. Deák Károly 2, Szász Mihály 5 korona X. Y. 20 fillér.

Fogadják úgy az estély műsorában szives közreműködők, valamint a kegyes felülfizetők az egyházközség előjáróságának leghálásabb köszönetét. Kovászna, 1905, január 21. Ignác László ref. lelkész.

Államsegély az oláhoknak. A »Debrecczeni Prot. Lap« írja a következőket: A balázsfalvi gör. kath. püspöki egyházmegye lelkészei részére a nevezett egyházmegye konzisztóriumához 204.025 kor. államsegély érkezett le. Ezen államsegélyben 615 lelkész részesül. A legnagyobb államsegély 1200 kor., a legkisebb 35 kor. Az egyházmegye területén félannyi gör. kath. oláh sem lakik, mint a mennyi magyar ref. a tiszántuli kerületben. A mi segélyünk mégis 126.000 kor. Sokat mond ez a kis statisztika!

A brit és külföldi biblia társaság a Manduriában megsebesült és megbetegedett orosz katonáknak körülbelül 17,000 kötet szentírást küldött a szentpétervári téli palotába. A csárnya igen meg volt hatva a társaság figyelme által s megköszönte. Az orosz tisztek a legnagyobb előzenekénységgel maguk segédkeznek a könyvek szétosztásában. Ujabb bizonyítéka ez az angol biblia társaság ismert sokoldalú tevékenységének, mely az egész földkerekségen mindenütt megjelenik, a hol rá szükség van.

Életigazságok

Gyakran tedd magadnak e kérdést: mi folytatkozás van bennem?

A gazdagnak kétszeresen kell vigyázni, hogy az erényhez hű maradjon.

Ne távozz el Jézustól, ha szintén úgy tet-szenék is neked, hogy igen sokat követel tőled. A jutalom megérdemli a fáradságot.

Gyalázatos ember az, a ki midőn segíthetne, még azt kérdegeti: kicsoda felebarátom nekem?

Ne csak szánakozzunk a nyomorultan, hanem segítsünk is rajta.

Midőn legnagyobb a veszély, Isten gyakran onnan küld szabadítót, a honnan nem is gondoltuk.

Imádságainkkal nem a változhatatlan Isten akarátát megmásítani, hanem a mi magunkba Isten akarátán megnyugvást költeni törekedjünk.

A Jézus szellemében mondott imádság mindig áldásteljes.

Kérdés: állva, ülve vagy térdelve imádjuk-e Istent? Felelet: benne bizó és alázatos lélekkel.

Az önhittnek még imádsága is kárhozatos.

Minden jó ember szereti a gyermekeket; mert gyönyörködik ártatlanságukban és elfogulat-lanságukban.

A kisdetek élénk tulvágya és korlátlan bizodalma szent legyen előtted. Jaj annak, a ki ezekkel visszaél.

Gondod legyen rá, hogy magzataid Jézus országába tagjaivá növelődjenek.

Mai képünkhöz.

A református egyház egyik legkiválóbb szónokát és munkását veszítette el e héten Pap Károly budapesti ref. lelkészben. Hetvenkét éves korában hirtelen hunyt el a nagytehetségű, komoly, puritán életű, az ékesszólás adományával nagy mértékben megáldott férfi. Még a november 8-iki istentiszteleten együtt volt ahivekkel az egészségesnek s erősnek látszó, alig 60 évet mutató lelképásztor, kinek szónoklatait 21 éven át oly szeretettel hallgatták, s 11-ikén már koporsójában feküdt.

Életrajzi adatai a következők: 1832-ben született Hartán Pestmegyében. Iskoláit Dunapatajon, Halason és Kecskeméten végezte, gyakran részesülve kitünő tanulásáért s jó magaviseletéért stipendiumokban. 1856-ban theologiai vizsgáit letéve, külföldre ment, a hol két évig Halléban, Utrechtben, Zürichben hallgatta az egyetemeket, közben hosszabb körutat is téve Angol- és Franciaországban; 1858-ban hazajött s előbb Báthori Gábor püspök, 1859-ben Fördös Lajos kecskeméti lelkész káplánja lett. 1860-ban a halasi gimnáziumhoz hívták meg tanárnak, hol latint és görögöt tanított. 1862-ben Török Pál püspök vette maga mellé, ugyanez évben theologiai tanár lett. 1863-ban feleségül vette Török Ilonát, a püspök leányát.

1865-ben gyengélkedése miatt vidékre vágyódván, elfogadta a laskói gyülekezet meghívását, a mely baranyai egyházban a nagy reformáció idején annyi kiváló predikátor működött. Itt működött 1874-ig, a mikor Szigetszentmiklósról választották meg lelképásztornak. 1884-ben Török Pál püspök halála után budapesti lelkész lett. Halála napjáig bírva a budapesti ref. polgárság közbecsülését és bizalmát, s mindvégig megtartotta szellemének frissességét s szonoki erejét.

Több munkát is irt. Ismeretesek imakönyvei, melyeket »Esti Harang« és »A vándor útja Istenhez« czimen adott ki. Predikációi egy része »Alkalmi és ünnepi prédikációk« s »Kalászkok az élet kenyéréhez« című művekben jelentek meg s nagyon sok van még kiadatlanul kéziratban. Irt több iskolai kézikönyvet, továbbá cikkeket és tanulmányokat a Protestáns Egyházi és Iskolai Lapokba.

Temetése folyó hó 13-ikán délután ment végbe, mely alkalommal a Kalvin-téri templomban Benkő István rákospalotai lelkész tartott megható gyászbeszédet, a kérekesi-temetőben pedig Máty Lajos esperes mondott szép bucsu-szavakat, a munkás élet után nyugovóra tért lelképásztornak koporsója fölött.

Vegyes hírek.

A magyar királyi testőrdarabantok egyenruhájára nézve báró Fejérváry Géza darabantkapitány és a fölkért művészek abban állapodtak meg, hogy megyszín-posztóból készül az atilla és magyar nadrág, hozzá rojtos sárga bakkancs a legénységnek, ugyanolyan öltözék, de hosszú száru magyar csizma a tiszteknek. Az atilla fölé jó fehér posztóból a Zrinyi-mente (azaz kurta ujjú, nem félváln hordott, de az atilla fölé felvett) magyaros aranyvitézkötéssel, egyszerűbb a legénységnek, diszesebb a tiszteknek. Ezt kiegészíti a fehér ércsisak, csúcsos, hasonló a koronaörökhöz, alul a szemellenző fölött sastollal. Fegyverük félig hajlott magyar kard, azonfelül a legénységnél alabárd. Ezt az egyenruhát csakis ünnepélyes alkalomkor, a palota belső szolgálatába fogják hordani a testőrök, míg a rendes egyenruhájuk valószínűleg hasonlítani fog a huszártisztekéhez.

A budapesti házak jövedelme. A fővárosi statisztikai hivatal számadása szerint a magyar fővárosban levő házak bérjévédelme az 1903-dik esztendőben 102 millió korona volt. A háziurak tehát ennyi koronát vágtnak volt zsebre, hogy azután abból fizessék az adókat és — ami fő — az adósságokat. A 102 millió korona bérjévédelemből tulajdonképen csak 49 millió korona után fizettek adót, mert a többi a házbéradómentes új házakra esett.

Alkoholelles kongresszus. A kongresszus ez évi szeptember 12-től 16-ig Budapesten fogja üléseit tartani. A kongresszus elnökségét most Márkus József főpolgármester vállalta el. Az ifju-

sági egyletek nagyon jól tennék, ha addig mindenfelé alkoholelles szakcsoporthat létesítenének, mert, tagadhatatlan, hogy a magyar nemzetnek legnagyobb ellensége az alkohol és a bűn.

Kárpótlás Rákóczy hamvaiért. A lazarista szerzetesrend addig nem volt hajlandó megválni a Rákóczy és bujdosó társai hamvaitól, míg a magyarállam ezért kárpótlásban nem részesíti. A rendnek ugyanis a szent hamvak látogatásából tetemes jövedelme volt. Igaz, hogy Rákóczy és fia József herczeg, továbbá Bercsényi s több bujdosó kurucz annak idején jelentékeny alapítványokat tettek a rend számára, de azért a miniszterelnök nemzeti ajándék gyanánt mégis megajánlott a rendnek ötvenezer frankot, amit a rend köszönettel elfogadott. Az átadási szerződés szerint ez összeget a galotai lazarista templom renoválási költségre fordítják. A francia szövegű szerződésbe pontonként fel vannak sorolva ama kurucz nagyok, kiknek hamvait hazaszállítják. Ezek: Thököly, Rákóczy és fia József herczeg, Zrinyi Ilona, Bercsényi felesége Csáky Krisztina grófnő, gróf Eszterházy Antal és Sibrik Miklós. Keresték Mikes Kelemen hamvait is, de azt már nem lehetett megtalálni, valamint Komáromi Jánosnak, Zrinyi Ilona és Thököly Imre hűséges titkárának hamvait se. Ezzel tehát véget értek a tárgyalások a lazarista-renddel, az aláírt szerződés immár a magyar kormány kezében van s a szent hamvak hazaszállítása a tavasszal országos ünnepély keretében okvetlenül megtörténik. Most már csak az okoz gondot a kormánynak, hogy vajjon az összes hamvakat a kassai dóm-ba temessék-e el, avagy figyelembe vegyék Késmárk városának kérelmét, amely azt kívánja, hogy késmárki gróf Thököly Imrét az ottani ev. templomba temethesse.

Gyilkosság Kolozsváron. Kolozsváron együtt mulattak a mult napokban a hostáti legények. Táncz után szokás szerint, betértek egy pálinka mérésbe. Ezek között volt Benedek Károly 18 éves fiatal legény is. Nem sokára egy másik csoport legény tért be ugyan oda. Köztük Székely István is, ki veszekedő, részeges természetéről volt ismeretes. Bele kötött most is Benedek Károlyba. Benedek menekülni akart Székely elől. Ez meg utána szaladt és az utcán megtámadta. Kést rántott reá. Benedek se volt rest, s mindön a kést meglátta, ő is elővette a magát és gyorsan néhány szurást mért Székelyre, a ki erre elesett és nem sokára meg is halt. Benedek önként jelentkezett a rendőrségen. Ime, így mulat a magyar legény! Magyarok, testvéreim, mikor viaskodtok már az isten ígéjével?!

Borzalmas halál. A marostordavármegyei Holtmaros községben borzalmas halállal mult ki egy Bocskai János nevű ember két éves gyermeke. A gyermek a forralt vízzel telt üst közelében játszadozott és egy őrizetlen pillanatban belebukott az üstbe. Mikor szülei észrevették és kihúzták az üstből, akkorra már halott volt a súlyos égési sebek következtében. A hatóság a félvett jegyzőkönyvvel együtt áttette a bírósághoz a vizsgálat

tovább folytatása végett, hogy kiderítsék, kit terhel a gyermek szörnyü haláláért a felelősség. Szülők, legyen gondotok a ti magzataitokra, nehogy a lelkiismeret szava mondjon ítéletet felettetek.

Megfagyott kortes. A kortes élete se mindig gyöngyélet. Kaszab János csákvári gazda például korteskedni járt a kerületben a kormánypárti jelölt érdekében. Egyik nap aztán borgőzös fejjel, becsudálkozva, körutjáról hazafelé tartott s utközben a kocsiján elaludva, megfagyott.

Kétszázezer koronás sikkasztás. A bártfai takarékpénztárnál nagy sikkasztást fedeztek fel egy véletlen következtében. Néhány nap előtt ugyanis az a figyelmeztetés érkezett a takarékpénztár felügyelő bizottságnak elnökéhez, hogy jó volna megvizsgálni a takarékpénztár értékpapír-állományát. Ez meg is történt s ekkor a kinos meglepetés érte a rovincsolókat, hogy a takarékpénztár értékpapír-állományából, a mely közel 350 000 korona, 200.000 korona értékű állampapír hiányzik. A sikkasztást Toperczer Albert vezérigazgató követte el, ki nagyban játszott a börzén és mindig vesztett. Toperczer felajánlotta vagyónát a kár megtérítésére, de így is 80 ezer korona hiány van.

Hasznos tudnivalók.

Kik szabadulhatnak meg a tényleges szolgálati kötelezettségtől? A szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében kedvezményre a következők tarthatnak igényt:

1. a papnövendékek, a papjelöltek, a felszentelt papok, az alkalmazásban levő lelkészek, segédlelkészek, és a papi jelleggel bíró tanárok;
 2. a tanítójelöltek és tanárok, valamint a tanítóképzési növendékek;
 3. az öröklött mezőgazdaságok birtokosai;
 4. a kik a családra nézve nélkülözhetetlenek.
- Mindezekre nézve a kedvezmény abban áll, hogy a póttartalékba osztatnak be, s béke idején a kivételes tényleges szolgálattételre való behívástól felmentetnek.

Lássuk először az öröklött mezőgazdaságok birtokosainak kedvezményét.

Tényleges katonai szolgálat alól felmentetnek és nyolcz heti kiképzés után póttartalékba beosztatnak azok a földbirtokosok, a kiknek olyan földbirtokuk van, a mely

1. a mezei gazdaságok osztályához tartozik,

2. Ha annak birtokába örökség útján jutottak (akár rokonok, akár idegenek után.)

3. Ha abban maguk gazdálkodnak.

4. Ha ezen gazdaság jövedelme egy öt tagu családnak önálló eltartásra elegendő, de viszont nem haladja túl ezen jövedelemnek négyszeres mennyiségét.

Ennek a jövedelemnek azonban tisztán magából a birtokból kell kikerülni, mert ha az derülne ki, hogy az öt tagu család eltartására elegendő jövedelem csak máshonnan, például házból, üzletből, napszámból, fuvarozásból stb. eredő jövedelemmel együtt véve áll elő, akkor a kedvezményt nem adják meg.

Jó lesz itt azt is alaposan megérteni, hogy a kedvezményre igényt nyújtó birtoknak öröklöttnek, vagy öröklött természetűnek kell lenni. Nem ér tehát az semmit a szabadulás czéljára, ha az apa, anya, vagy szülő, vagy más rokon, egy a feltételeknek máskülönbén megfelelő birtokot sor alá kerülő fiára átírat. Ezt sok helyen megteszik hozzá nem értők tanácsára a fiukat szabadítani vágyó szülők, de hát hasztalan, mert a birtoknak öröklöttnek kell lenni, örökölni pedig csak elhaltak után lehet.

Magától értetődik azonban, hogy az ilyen átírt birtok, ha az utolsó birtokos, a kitől az illető védköteles azt átvette időközben elhalt és a birtokot az örökösödési jog szerint különben is őt illette volna, — öröklött minőségűnek tekintetik.

Azt is tudni kell, hogy ha a védköteles egyik elhalt szülőjétől a birtoknak csak egyik felét örökölte, a másik felét pedig még életben maradt szülejétől vette át, — ez a szerzési mód is úgy tekintetik, mintha örökösödési jogczimből származott volna.

Nem különben a törvényes örökösödéssel egyenlőnek tekintetik az olyan egyezkedés is, ha valamely birtokot a többi örökösök szabad egyezkedés folytán védköteles örökösöknek pénzbeli kielégítésök mellett engednek át.

Gabona piacz Budapesten.

jan. 20.

Buza:	100 kilónkint	20 k. 15 f. — 20 k. 90 f.
Rozs:	»	14 k. 80 f. — 15 k. 00 f.
Árpa:	»	14 k. 50 f. — 15 k. 20 f.
Törökbuza:	»	15 k. 70 f. — 15 k. 80 f.
Zab:	»	13 k. 80 f. — 14 k. 50 f.
Repcze:	»	22 k. 10 f. — 22 k. 50 f.

